

Stop týranu detí ! – Nezabudnime na Lucku.

19. november - Svetový deň prevencie týrania detí Bratislava, 12. novembra 2012 Slová „týranie a sexuálne zneužívanie“ sa v predchádzajúcich mesiacoch skloňovali v slovenských médiách najmä pre dva šokujúce prípady, ktoré sa dostali na verejnosť. Lucia, ktorá 3 roky nikomu nechýbala a sexuálne zneužitá 12-ročná Viktória. Oba prípady skončili smrťou nevinných detí.

Nielen im bude patriť pietna spomienka v rámci Svetového dňa prevencie týrania detí, ktorá sa bude konať:

19. novembra 2012 o 16:30 v Letnej čítárni u Červeného raka

na Michalskej ulici v Bratislave. Budú sa počas nej čítať mená detí, ktoré zomreli následkom týrania , zneužívania, rozsvietia sa sviečky a symbolicky sa za ne vypustia žlté balóny.

Okrem pietnej spomienky sa budú počas 19. novembra konať tieto aktivity:

- Informačná kampaň Stop týranu detí ! v 42 mestách Slovenska. Viac ako 1600 dobrovoľníkov rozdá 20 000 kusov letákov, z ktorých sa ľudia dozvedia, ako u detí rozoznajú týranie, sexuálne zneužívanie, a kde je možné vyhľadať pomoc.
- Centrum Slniečko, n.o. organizuje v rámci 19. novembra každoročne verejnú zbierku. Dobrovoľníci budú aj tento rok označení symbolom kampane – žltou stužkou a pokladnička bude označená logom a číslom povolenia VZ spolu s kópiu povolenia, ktoré vydalo MV SR. Výťažok verejnej zbierky je určený na podporu preventívnych a vzdelávacích programov pre deti a dospelých, podporu krízových stredísk a na prevádzku Detskej linky záchran. V roku 2011 bol čistý výnos verejnej zbierky 10 430,19 €. Všetky finančné prostriedky boli použité na realizáciu poradenských projektov a ich použitie bolo odsúhlasené MV SR.
- Koncert klavírneho virtuóza Jozefa Hollého – piano show k príležitosti Svetového dňa prevencie týrania deti 22.11.2012 v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre. Pripravila ho nitrianska speváčka Brigita. Časť výťažku je určená na podporu preventívnych programov pre deti.

Podľa zahraničných výskumov sa asi každé piate dieťa v Európe stane aspoň raz obeťou sexuálneho zneužívania, pričom sa odhaduje, že v 70 až 85 percentách je páchatelom človek, ktorého obeť pozná. (zdroj: Úradný vestník EÚ - Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Preventívne opatrenia na ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním“, doplňujúce stanovisko - 2012/C 24/33)

Toto tvrdenie má čiastočne oporu aj v staršom celoplošnom prieskume realizovanom u mladých ľudí vo veku 15 – 16 rokov na Slovensku v roku 1998 občianskym združením SLONAD. Prieskum ukázal, že 24,8 percenta z 5230 respondentov bolo vystavených telesnému týranu zo strany rodičov (bitie rôznymi predmetmi, kopanie do dieťaťa, porezanie a pod.) a 12,3 percenta uviedlo aspoň jednu z foriem pohlavného zneužívania. Z toho 32 percent nikdy nikomu o svojom zážitku nepovedalo. 34 percent zo sexuálnych agresorov tvorili priatelia a známe osoby. 35 percent respondentov uviedlo bezprostredné následky po zážitku a 30 percent respondentov označilo tento zážitok za traumatizujúci, poznačujúci celý život.

Koľko slovenských detí trpí týraním a sexuálnym zneužívaním? Na základe uvedených prieskumov ide pri populácii 1 200 000 detí o približne 288 000 detí, ktoré trpia týraním a 144 000 detí, ktoré majú skúsenosť so sexuálnym zneužívaním.

V priebehu 15-tich rokov bolo identifikovaných 16 detí (médiami zverejnených prípadov), ktoré následkom týrania alebo sexuálneho zneužívania prišli o život. Presné číslo detí, ktoré sa v priebehu týchto rokov stali obeťami týrania a sexuálneho zneužívania, alebo na ich základe spáchali samovraždu, nie je známe.

Na riešenie problému týkajúceho sa týrania detí boli vyzvaní aj oficiálni predstavitelia Slovenskej republiky, a to medzinárodnými organizáciami, ktorých je Slovensko členom. Zaoberať sa problémom týrania detí Slovenskej republiky vyplýva aj z prijatých medzinárodných dokumentov a ratifikovaných multilaterálnych a bilaterálnych zmlúv. (Dohovor o právach dieťaťa, Európsky dohovor o výkone práv dieťaťa, Akčný plán prijatý na Svetovom kongrese proti pohlavnému zneužívaniu v Štokholme v roku 1996)

Kontakty:

Asociácia krízových stredísk : 037/65 22 20 Centrum Slniečko, n.o.: Mariana Kováčová – 0908 708 157, mariana.kovacova@centrumslniecko.sk (prezidentka Asociácie krízových stredísk)

Pomoc deťom v kríze, Náruč : Ivan Leitman – 0905 988 800, oz.naruc@naruc.sk (predseda Asociácie krízových stredísk)

Rada mládeže Slovenska: Ondrej Gallo – 0915 755 749, ondrej.gallo@mladez.sk (podpredseda Výboru pre deti a mládež)

Priestor a občerstvenie na tlačovej besede poskytol Hotel Crowne Plaza Bratislava.

Svetový deň prevencie týrania detí

Na základe celosvetovej situácie v oblasti problematiky týraných a zneužívaných detí, globálnej iniciatívy zameranej na ukončenie všetkých telesných trestov voči deťom a v súlade s celosvetovým zameraním UNESCO na roky 2001 – 2010 v zmysle kréda „Život bez násillia pre deti celého sveta“ inaugurovala Nadácia Ženského svetového summitu so sídlom v Ženeve (The Women’s World Foundation) v roku 2000 za podpory 112 organizácií zo 49 krajín sveta 19. november za Svetový deň prevencie týrania detí (v súčasnosti ho podporuje už viac ako 700

organizácií zo 129 krajín). Milióny detí na svete trpia následkami týrania a sexuálneho zneužívania na komerčné účely. Najúčinnnejším prostriedkom na elimináciu tohto javu je prevencia. A to nielen v podobe jedného článku či prednášky, ale formou interaktívnych hier, formou jasne stanovených a metodicky pripravených programov pre deti, v rámci ktorých sa naučia chrániť, naučia sa povedať nie, ak im niekto ubližuje a naučia sa hľadať pomoc, ak si sami nevedia poradiť. Na strane druhej je potrebné realizovať vzdelávacie aktivity pre dospelých, najmä tých, ktorí sa s takýmito deťmi môžu vo svojej profesii, prípadne dobrovoľníckej práci stretnúť, aby vedeli spozorovať tento jav, a aby vedeli adekvátne pomôcť.

Ako pomôcť - čo by mal urobiť štát

Medzi najdôležitejšie úlohy nastávajúceho obdobia, ktoré boli odporúčané aj Výborom pre deti a mládež Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť v októbri 2012 patria :

- vypracovanie Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím, ktorej by mal predchádzať aj výskum v tejto oblasti
- posilnenie personálnych kapacít oddelení SPODaSK
- vytvorenie inštitútu detského ombudsmana

K týmto základným úlohám pre účinnejšiu ochranu týraných a zneužívaných detí patria aj ďalšie úlohy, bez ktorých nie je možné predchádzať závažným tragédiám a najmä účinne ochrániť týrané, zneužívané deti. Preto treba:

- zabezpečiť a zrovnoprávniť financovanie krízových stredísk (rovnaká dotácia na klienta z UPSVAR a samosprávy)
- zabezpečiť a zohľadniť pri financovaní programov pre týrané, zneužívané deti a, rizikové rodiny dopady novelizácie Zákonníka práce týkajúcej sa dohôd o vykonaní práce a pracovnej činnosti, na ktorých často stoja mnohé aktivity neziskových organizácií
- vytvorenie medzirezortnej spolupráce a multidisciplinárnych tímov pre riešenie prípadov týraných a zneužívaných detí
- zabezpečiť dôkladnú analýzu stavu v systéme ochrany týraných a zneužívaných detí a vytvoriť účinné postupy (štandardy) v jednotlivých rezortoch vstupujúcich do riešenia prípadov týraných a zneužívaných detí

Deti sú zvlášť zraniteľné voči všetkým formám zneužívania a častejšie sa môžu stať obeťami všeobecných trestných činov než dospelí vrátane útoku a znásilnenia. Je na každom z nás, aby téma týraných a zneužívaných detí neutíchla a nezostala neviditeľná.